

Jän Büreajtōn Henry B. Eyring
Rikakpilōlōk eo Kein Kajuon ilo Büreajtōnji eo Kein Kajuon

Jab Mijak ñan Kōmḡman Emḡman

Irooj ej jiroñ kōj bwe ñe jej jutak kōn tōmak ioon An ejḡaan, pere im mijak rej makunḡok; ikdeelel eo ñan kōmḡman emḡman ej ḡapḡok.

Ro jeiū im jatū, ij jar ilo ettā bwe Jetōb eo an Irooj enaaj pād ippād ilo aō kōnono rainin. Buruō ej obrak kōn kaḡoolol ñan Irooj, eo Kabuñ in ej An, kōn imḡwe eo jaar eñjake ilo jar ko rekije, kwaḡok ko raar imḡwe, im al ko peḡḡokier āinwōt an enjel ro al ilo kweilok in.

Eprōḡ eo ḡok, Büreajtōn Thomas S. Monson eaar letok juon ennaan eo eaar kanooj jelet eñjake ko an armej ro ilo aolepān laḡ in, ekoba ña. Eaar kōnono kōn kajoor eo an Bok in Mormon. Eaar libjerjere kōj ñan ekkatak, kōḡmānḡokjeñ, im kōjberbal katak ko an. Eaar kallimur bwe eḡañ ñe jej kōjenḡok iien ilo kajjojo raan ñan ekkatak im kōḡmānḡokjeñ im kōjparok kein ko rej pād ilo Bok in Mormon, enaaj wōr juon ad kaḡool emḡman kōn ḡool eo ie, im kaḡool eo jej bōk kōn Kraist eo emour enaaj jipāñ kōjparok kōj ilo aenōmḡman ilo iien ko renana. (Lale “Kajoor eo an Bok in Mormon eo,” *Liahona*, Māe 2017, 86–87.)

Āinwōt elōñ iaami, iaar roñ naan ko an rikanaan eo āinwōt ainikien

Irooj ñan eō. Im, barāinwōt āinwōt elōñ iaami, iaar kālet ñan pokake naan ko. Kiiō, jān ke iaar juon ḡadik jidikdik, iaar eñjake kaḡool eo ke Bok in Mormon ej naan an Anij, bwe Jemān im Nejin raar waḡok im kōnono ippān Josep Smith, im bwe Rijjilōk ro etto raar itok ñan Rikanaan Josep ñan kōjeḡlaaktok kii ko an priesthood eo ñan Kabuñ eo an Irooj.

Ippān kaḡool in, iaar riiti Bok in Mormon aolep raan elōñḡok jān 50 iiō ko. Innām bōlen emōḡ aō kar ilo ejeḡok pok kajjitōk ḡōmḡak bwe naan ko an Büreajtōn Monson rej ñan bar jet. Merkata, āinwōt elōñ iaami, iaar eñjake naan in rōjañ eo an rikanaan eo im kallimur eo an ej kūr eō ñan kōmḡmane juon kijejeto eḡapḡok. Elōñ iaami emōḡ ami kōmḡmani ta ko iaar kōmḡmani: kar jar kōn eḡapḡok kōttōpar, kōḡmenḡokjeñ eḡapḡok kōn jeje ko rekwojarjar, im buuḡ kajjioeñ ñan jberbal ñan Irooj im ro jet ñan E.

Tōprak ekamōḡōḡō ñan eō, im ñan elōñ iaami, ekar ta eo rikanaan eo eaar kallimur kake. Kōj ro me raar bōk imḡwe kapilōk ilo bōro ekar

alikkarḡok aer roñ Jetōb eo. Jaar lo juon kajoor eḡapḡok ñan jumae kapo im kar eñjake eḡapḡok tōmak ilo Jisōs Kraist eo ekar jerkakpeje, ilo gospel eo An, im ilo Kabuñ eo An emour.

Ilo iien an ḡapḡok tarpok ilo laḡ in, ro rej ḡapḡok ilo naan in kaḡool kar ubakeḡok pere im mijak im kar bōktok ñan kōj eñjake ko an aenōmḡman. Roñjaki kapilōk ko an Büreajtōn Monson ebar wōr ruo men ko remḡman rejelet eō: Juon, Jetōb eo eaar kallimur kake eaar kwaḡok kōḡmenḡokjeñ in kōjatdikdik kōn ta ko repād imḡaan, meñe lōkapokpok ko ilo laḡ in rej āinwōt ḡapḡok. Im, ruo, Irooj eaar letok ñan eō—im kwe—juon eñjake eḡapḡok kōn iakwe eo An ñan ro me rej pād ilo eñtaan. Jaar eñjake juon ḡapḡok ilo ikdeelel ñan ilok ñan ḡmōḡren ro jet. Ikdeelel in kwaḡok im katakin rekar baj pād wōt ilo buruōn Büreajtōn Monson.

Irooj eaar kallimur kōn iakwe ñan ro jet im kōketak ñan Rikanaan Josep Smith im Oliver Cowdery ke jberbal ko imḡaer raar āinwōt tarjān joñāer. Irooj eaar ba bwe peran eo emenin aikuj enaaj itok jān tōmak eo aer ilo E āinwōt aer ejḡaan.

“Jab mijak ñan kōmḡman emḡman, ro nejū ḡaan, bwe jabdewōt komḡ naaj jeore, men in komḡ naaj barāinwōt ḡadḡōd; kōn menin, eḡaññe komḡ naaj jeor emḡman komḡ naaj barāinwōt ḡadḡōd emḡman ñan woñeāmī.

“Kōn menin, jab mijak, jarlepju edik; kōmḡman emḡman; laḡ im hell ren koba ḡae komḡ, bwe eḡaññe komḡ ekkal ioon Aō ejḡaan, rej jāmin anjō.

“Lo, Iaar jab liakeḡok komḡ; ilok im jab bar jerawiwi; kōmḡmani jberbal ko Iaar kiene komḡ ñan jberbali.

“Reitok ñan E ilo aolep lõmṅak; jab pere, jab mijak.

“Bwe lo, kinej kein rekar wākari ikatū, im barāinwōt jenkwān dila kā ilo peiū im neō; komin kanoōj tōmak, kōjparok kien ko Aō, im komṅ naaj jolōte aelōñ in lañ” (K&B 6:33–37).

Irooj eaar jiroñ ritōl ro An kōn Jepļaaktok eo, im Ej jiroñ kōj, bwe ñe jej jutak ilo tōmak ioon An ejṅaan, pere im mijak rej makunļok; ikdeelel eo ñan kōmṅan emṅan ej ļapļok. Ilo ad bōk kūr eo an Būreej-tōn Monson ñan katōke ilo būruwōd juon naan in kaṅool kōn Jisōs Kraist, jej bōk kajoor eo, ikdeelel, im peran eo ñan ilok ñan lõmṅoren ro jet kōn ejjeļok nūrboktak kōn aikuj ko ad make.

Emōj aō lo tōmak im peran in elōñ kōttan ñe rittōmak Armej ro Rekwojarjar ilo Raan-Ko Āliktata raar jeļṅae mālijoñ ko reppen. Ñan juon waanjoñak, iaar pād ilo Idaho ke Tenton Dam eo eaar rup ilo Juun 5, 1976 eo. Juon dān eļap eaar wanlaļtak. Taujin raar ko jān imōko imṅweer. Taujin ṅōko im imōn wia ko raar jorrān. Ilo kabwilōñlōñ, eietļok jān 15 armej ro raar mej.

Ta eo iaar lo ijōñ, iaar lo jabdewōt iien Armej ro Rekwojarjar ilo Raan-ko Āliktata rej jutak dim ioon ejṅaan in kaṅool eo kōn Jisōs Kraist. Kōnke eaar ejjeļok aer pere ilo An mije er, raar eromṅ jab mijak. Raar kowaan mālijoñ ko aer make ñan ilok im jipañ ro jet. Im raar kōmṅan menin kōn iakwe ñan Irooj, kajjitōk ejjeļok kōļļā.

Ñan waanjoñak, ke Tenton Dame eo eaar rup, ruo Armej ro Rekwojarjar ripālele raar ito-itak, elōñ maēl ettoļok jān ṅweo imṅweer. Ilo iien eo wōt ke raar roñ kōn ennaan eo ilo retio, raar ekkairir in bar roļol ñan Rexburg. Ijjeļokin aer etal ñan ṅweo imṅweer make ñan lale eļañne eaar rup, raar ilok in pukōt Bisop aer. Eaar pād ilo juon emṅ me kar kōjerbale āinwōt jikin jermal in kōjparok. Eaar jipañ kōtōbalbal taujin rijjipañ ro me raar jikrōkļok ilo baj in jikuul iaļo ko.

Ripālele rein raar jibadōkļok Bisop eo im ba, “Kōmij kab roļol tok. Bisop, ia eo kōm maroñ etal in jipañ ie?” Eaar leļok ñan er āt ko etan juon baamļe. Ripālele rein raar kōmakūt pedkat im dān jān elōñ ṅōko. Raar jermal jān joraanļok ñan marok elōñ raan ko. Āliktata raar kakkije ñan etal ñan lale jekjek eo an ṅweo imṅweer make. Ekar rup ilo ibwijleplep eo, likūt ejjeļok jabdewōt ñan karreo. Kōn menin eaar ṅōkaj aerro oktak im bar roļol ñan ippān bisop eo aer. Raar kajjitōk, “Bisop, ewōr ke jet kōmin jipañ er?”

Kabwilōñlōñ jab in an aenōmṅan im peran im iakwe emool—iakwe eo erreō an Kraist—emōj āļi im bar āļi iumṅwin iio ko im aolepān laļ in. Eaar waļok ilo raan ko renana an kaeñ-taanān ko im mālijoñ ko ilo tōre eo an Rikanaan Josep Smith ilo Missouri. Eaar waļok ke Brigham Young eaar tōl riwōjļok eo jān Nauvoo innām kūr ñan ro Rekwojarjar ñan ilok ñan jikin ko ejañin wōr armej rekar pād ie ilo Turilik in United States, ñan jipañ doon ejaake Zaion ñan Irooj.

Eļañne komṅ naaj riiti ļok ko an bainier ro, komij lo kabwilōñlōñ an tōmak kadiwōjļok pere im mijak. Im komij riiti kōn Armej ro Rekwojarjar rekar likūt kōṅaan ko aer make ñan jipañ bar juon ñan Irooj, ṅokta jān aer bar etal im lale jiiip ko aer make ak ñan meļaaļ ko aer rejañin totaki.

Iaar lo eja kabwilōñlōñ in wōt jet raan rekkadu remootļok ilo ālkin jemļok eo an Hurricane Irma ilo Puerto Rico, Saint Thomas, im Florida, ijo Armej ro Rekwojarjar ilo Raan-ko Āliktata raar koba ippān kabuñ ko jet, kumi ko ilo jukjukin pād eo ijo jokwe ie, im national doulul ko ñan jino jermal in karreo ko.

Āinwōt ro mōtta ilo Rexburg, juon ripālele eo ejjab membōr ilo Florida raar ṅad ilo jipañ jukjukin pād eo ijjeļokin jermal ilo men ko ṅwier make. Ke ro jet riturier Armej ro Rekwojarjar ilo Raan-ko Āliktata raar leļok jipañ kōn ruo wōjke eļļap raar pinej iaļ eo aer, ripālele rein raar kōmeļeļeik bwe eaar ļokjeñ aer im

lukkuun ilok ñan jipañ ro jet, wōr tōmak Irooj enaaļ kar leļok jipañ eo raar aikuji ilo ṅweo imṅweer make. Innām ļeo pālele eaar kwaļok bwe ṅokta jān an membōr ro ilo Kabuñ eo am kar jikrōktok ñan leļok jipañ, ripālele ro raar jar. Raar bōk juon uwaak bwe jipañ enaaļ itok. Eaar itok ilowaan wōt awa ko ke jaar jar.

Iaar roñ juon riboot bwe jet raar jino kūr Armej ro Rekwojarjar ilo Raan-ko Āliktata ro rej kōṅak iaļo Jiinlij Pein Jipañ, “Enjeļ Iaļo ro.” Juon armej in Armej ro Rekwojarjar ilo Raan-ko Āliktata eaar bōkļok wa eo waan bwe ren kojerbale, im emṅaan eo eaar jipañe eaar kōmeļeļeik juon “eñjake ilo jetōb” eaar ioone ke armej ro ilo jiinlij iaļo ko raar kōmakūt wōjke ko jān meļan eo an innām, eaar ba, raar “al juon al ñan eō kōn āinwōt juon nejin Anij.”

Bar juon armej in Florida—barāinwōt jab jān kabuñ in ad—eaar kwaļok bwe Armej ro Rekwojarjar ilo Raan-ko Āliktata raar itok ñan ṅweo imōn ke eaar jermal ilo meļan eo an ejorrān im eñjake ļokjenan, laudiñdiñ, im baj dānnin komjaalal. Baļantier ro raar ejaake, ilo naan ko an, “juon kabwilōñlōñ erreō.” Raar jermal ejjab wōt kōn tiljek ak kōn ettōñ im meidikdik, jab bōk jabdewōt jān jermal ko aer.

Iaar lo tiljek jab in im roñ bwe ettōñ ke, joteenļok juon Jādede, iaar loļok juon kumi in Armej ro Rekwojarjar ilo Raan-ko Āliktata ilo Florida. Balantier ro ebwe an aetok aer kar jermal raar bōjrak jān aer karreo ñan kōtļok bwe in idik jet pā ko. Raar ba bwe 60 membōr ro an stake eo aer ilo Georgia raar ejaake juon lõmṅak ñan koba ilo jermal in jipañ eo ilo Florida boñon eo ṅokta jān aer kar emṅmakūt.

Raar emmakūt jān Florida ilo 4:00 awa jimmarok, kar ettōr kōn elōñ awa ko, jermal ñan ñe eboñ, im bar jermal raan eo tok juon.

Raar kōmeļeļeiki ñan eō kōn meidikdik im kōjak emṅan. Abnōñ eo deeo iaar arromeļok eaar bwe raar kōṅaan kabōjrak kamṅoolol er bwe

ren maroñ bar jeplaak in jermal. Stake büreejtön eo eaar bar köjö jidpen eo an im kar jerbale juon wöjke eaar okjak im bisop eo eaar kömākūt raan wöjke ko ke kōm kar iuwelōk ilo wa ko waam ñan etal ippān tiim in lōmqor eo juon.

Jibboñōn lōk raan jab eo, ke kōm kar ilōk jān jikin jab eo, juon emūmaan eaar itok ñan wa eo, utūk at eo an, im kaṃoolol kōm kōn am balantier. Eaar ba, “Ijjab juon membör in mōn jar eo ami. Ijjab tōmak ta eo kom̄ kar kōm-ṃane ñan kōm. Anij en köjeraam-ṃan kom̄.” LDS balantier eo ej jutak iturin ilo ialo jōöt ekar ettōndikdik in kōmākūtāt aeran āinwōt ñe eaar jab kōṃaan nōbar.

Ilo an baṃantier ro jān Georgia kar itok ñan jipañ emūmaan in eo me ekar jab tōmak, bukwi, bukwi Armej ro Rekwojarjar ilo Raan-ko Āliktata jān mōttan jab in ekanooj jorrāan an Florida raar ilōk buki ṃaiļ ko ñan bar juon jikin ilo Florida me raar roñ ke eļap kar aer ļaanwōtwōt.

Raan eo iaar keememej im ļap-ļok aō meļeļe naan in kanaan ko an Rikanaan Josep Smith: “Juon armej ekar obrak kōn iokwe eo an Anij, ejjab buñ būruwōn kōn köjeram-ṃan baamle eo wōt an, ak kajeeded ilo aolepān laļ in, laudiñdiñ eo ñan köjeramṃan aolep armej” (*Katak ko an Büreejtön ro an Kabuñ eo: Joseph Smith* [2007], 426).

Jej lo kain iokwe rot in ilo mour ko an Armej ro Rekwojarjar ilo Raan-ko Āliktata aolep jikin. Kajjojo iien ej ewōr juon jorrāan eļap jabdewōt jikin ilo laļ in, Armej ro Rekwojarjar ilo Raan-ko Āliktata rej jipañļok baṃantier ro ñan jermal in jipañ ko an Kabuñ eo. Juon kōnaan ejeja aikuji. Ilo ṃool, ilo jet iien ko, jej aikuji naaj kajjītōk ippān baṃantier ro ñan kōttar ñan ilōk ñan jikin jipañ eo ṃae iien eo ro rej bōk eddo in jermal eo repojak ñan būki.

Kōṃaan eo ñan köjeraamṃan ej leen an armej bōk juon naan in kaṃool kōn Jisōs Kraist, gospel eo An, jepļaaktok in Kabuñ eo An, im rikanaan eo An. Eñin ej unin an

armej ro doon Irooj jab pere im jab mijak. Eñin ej unin an mijenede ro baṃantier ñan jermal in jipañ ilo aolep mōttan ko an laļ. Eñin ej unin ṃaṃa im baba ro jar ippān ajri ro nejier kōn ro jet. Eñin ej unin an ritōl ro mālijjoñe jodikdik ro aer ñan uwaake kajjītōk eo an Büreejtön Monson ñan ekkatak kōn Bok in Mormon ilo būruueer. Leen eo ejjab itok wōt jān libjōrjōr jān ritōl ro ak jān an jodikdik ro im membör ro emūmakūt kōn tōmak. Tōmak in, likūt ilo jermal, ej aikuji kaarmejeje eo ejjab lōmṃak kōn e make, ej bōktok oktak in bōro eo me ej kōtļok bwe ren eñjake iakwe eo an Anij.

Būruwōd, ijowōt ke, pād wōt ilo an jab oktak toon wōt ad wōnṃaan-ļok wōt im ļoor kapilōk eo an rikanaan eo. Eļaññe jej bōjrak jān kajjjeoñ ālkin juon wōt alen kajjjeoñ eo, oktak eo enaaj makunļok.

Armej ro Rekwojarjar ilo Raan-ko Āliktata retiljek kar kōļapļok aet tōmak ilo Irooj Jisōs Kraist, ilo Bok in Mormon eo āinwōt naan an Anij, im ilo jepļaaktok eo an kii ko an priesthood eo ilo Kabuñ eo An emool. Bwe menin ej kōļapļok naan in kaṃool eo me kar letok ñan köj eļapļok peran im lōmṃak kōn ro jet nejīn Anij. Bōtaab idajoñjoñ ko im iien ko remṃan iṃaan renaaj aikuji emool naaj ļapļok.

Jejjab maroñ kajjededeik tipdik in, bōtaab jejeļā ta eo enaaj waļok ilju im jekļaj. Jejeļā bwe ilo raan ko āliktata, laļ in enaaj pād ilo tarpok. Jejeļā bwe ibwilijin ta jorrāan eo ej itok, Irooj enaaj tōl Armej ro Rekwojarjar ilo Raan-ko Āliktata ñan bōk gospel eo an Jisōs Kraist ñan aolepān laļ, bwij ko, lo ko, im armej ro. Im jejeļā bwe rikaļoor ro remool an Irooj renaaj erre eo im pojak ñan bōk E ñe E ej bar itok. Jaikuj in jab mijak.

Kōn menin, joñan eo wōt emōj ad de kar kalōk tōmak im peran ilo būruwōd, Irooj ej kōtmene eļapļok jān köj—im jān epepen ko ālkiid. Renaaj aikuji in kajoorļok im peran-ļok kōnke renaaj kōmṃane eļapļok im men ko reppenļok jān ko jaar

kōmṃani. Im renaaj jelmāe eļapļok juṃae jān rikōjerat eo an jetōb ko ad.

Wāween eo ñan laudiñdiñ ilo ad buñ ṃaanļok kar letok jān Irooj: “Reitok ñan Eō ilo lōmṃak otemjeļok; jab pere, jab mijak” (K&B ko 6:36). Büreejtön Monson eaar jiroñ köj wāween kōmṃane menin. Jej aikuji in kōļmenļokjeñ im köjermal Bok in Mormon im naan ko an rikanaan ro. Jar iien otemjeje. Tōmak wōt. Jermal ñan Irooj kōn aolepān būruwōd, maroñ, lōmṃak, im kajoor. Jej aikuji jar kōn aolepān ad kajoor an būruwōd kōn menin letok eo an iakwe emool, iakwe eo erre eo an Kraist (lale Moronai 7:47–48). Im ilōñ aolep men, jej aikuji jokkun wōt juon im kijiñeñe ilo ļoor kapilōk an rikanaan eo.

Ñe iaļ eo ej pen, jemaroñ pedped ioon kallimur eo an Irooj—kallimur eo Büreejtön Monson eaar kakeeme- mej köj kake ilo an kar emakijkij an kōnono jān naan kein an Rilōmqor eo: “Im jabdewōt eo ej bōk kom̄, Inaaj pād ijo barāinwōt, bwe Inaaj etal iṃaanļok in mājāmi. Inaaj pād ijo barāinwōt, bwe Inaaj etal iṃaan-ļok in mājāmi. Inaaj pād ianbwijma- roñimi im ianmiñimi, im Aō Jetōb enaaj pād ibūruōmi, im enjeļ ro Aō ipeļakimi, ñan kotak kom̄” (K&B ko 84:88).

Ij kaṃool bwe Irooj ej etal iṃaan mejamiļok jabdewōt iien kom̄ij pād ilo jermal eo An. Jet iien kom̄ naaj enjeļ eo Irooj ej jilkinļok ñan kotak ro jet. Jet iien naaj jepoolē kom̄ jān enjeļ ro rej kotak kom̄. Bōtaab iien otemjeje kom̄ naaj bōk jetōb eo An bwe en pād ilo buruūōmi, āinwōt kar kallimuri kom̄ ilo aolep kwei- ļok in kwojkwoj ko. Men eo de eo kom̄ij aikuji kōmṃane ej köjparok kien ko An.

Raan ko remṃan tata rej pād iṃaan ñan aelōñ in Anij ioon laļ in. Juṃae enaaj kōkajoorļok ad tōmak ilo Jisōs Kraist, āinwōt kar jān wōt raan ko an Rikanaan Josep Smith. Tōmak iien otemjeje ej anjō ioon mijak. Jutak ippān doon ej kwaļok ippān doon. Im jar ko ami ñan ro rej pād ilo aikuji rej roñjaki im uwaaki

jān juon Anij in iakwe. E jāmin mejki
ak E jāmin kiki.

Ij kwaḷḷok aō kaḷool bwe Anij
Jemān ej mour im ekōḷaan bwe koḷin
jeplaak ḷan E. Eḷin ej Kabuñ eo eḷool

an Irooj Jisōs Kraist. Ejeḷā wōn kom,
Ej iakwe koḷ, im Ej mije koḷ. Eaar
pinmuur kōn jerawiwi ko ami im aō
im jerawiwi ko an aolep ajri ro nejin
Jemādwōj Ilañ. ḷoor E ilo mour eo

ami im ilo jermal in jipañ eo ami ḷan
ro jet ej iaḷ eo dein ḷan mour indeeo.

Āindein ij kaḷool im likūt ippāmi aō
kōjeraamḷan im aō iakwe. Ilo ekkwo-
jarjar in etan Jisōs Kraist, amen.

Katak ko ḷan Tōre Kein Ad

Jān Nobōḷba 2017 ḷan Eprōḷ 2018, katak ko an Melchizedek Priesthood
Jim Doulul eo an Kōrā ilo Jabōt emān rej aikuj pojak jān juon ak elōñḷok
kōnono ko litok ilo Oktoba 2017 kweilok eo eḷap. Ilo Oktoba 2017, kōnono ko
remaroñ kāleti jān Eprōḷ ak Oktoba kweilok eo eḷap. Stake im district būreejtōn
ro rej aikuj kālet ekōnono ko me renaaj kōjrbali ilo eria kein, ak remaroñ leḷok
eddo in ḷan bisop ro im branch būreejtōn ro.

Kōnono kein ewōr ilo elōñ kajin ko ilo **conference.lds.org**.

Jän Büreejtōn Dieter F. Uchtdorf

Rikakapilöklök eo Kein Karuo ilo Büreejtōnji eo Kein Kajuo

Jilu Kōrā jemjāānjemjati

*Jej bōk eddo in lōmḡor eo ad make, im ejjab bwe—eḷaḿḿe jabdewōt—
ḿan kōmḡan ilo wāween eo ro jet rej kōmḡane ḿan kōj.*

Kōrā ro rejitōn bōro, ro mōtta rejitōn bōro, ḿan jino kweilōk in eḷap kōn juon mḡweḿan an kōrā ro ipeḷaakin laḷ in eiaboojoj im kabwilōnlōḿ. Baj pijaiki mōk, aolep leddik im kōrā ro jän aolep iio ko, jekjek ko, laḷ ko, im kajin ko rej kuk ippān doon ilo tōmak im iakwe Irooj Jisōs Kraist.

Ilo am kar raan kein ion rikaan eo ad ejitōn bōro, Büreejtōn Thomas S. Monson, ekar kwaḷōk ḿan kōj ewi joḿan an iakwe Irooj. Im iḷeḷā bwe Büreejtōn Monson ej kaḿmoolol kōn iakwe eo ami, jar ko ami, im ami kijejeto ḿan Irooj.

Etto im etto ilo juon āne ettoḷōk ekar jokwe juon baamḷe ewōr jilu kōrā jemjāānjemjati.

Kōrā eo kein kajuon ekar **būromḡ**. Aolep kain jän bōtin ḿan jibūnḿiin im jän kilin ḿan jantin neen āinwōt rōkar jab lukkuun jejjēt ḿan e. Ḽe ej kōnono, naan ko an jet iien reidaabtōk, im armej rej kajjirere. Ḽe juon armej ej kōnanaiki ak “meḷōk-ḷōk” ḿan karuwaineneiki ḿan juon men, enaaj kilbūrōrō, etal jän ijo, im pukōt juon jikin ettiḡo ijo enaaj joḷōk an illu ie im kōḷmānḷōkjen etke mour in ejaam āinwōt enana im jab kaḿḡōḡō.

Kōrā eo kein karuo ekar **illu**. Ekar ḷōmḡak kōn e bwe emāletlet, ak aolep iien ebar wōr juon eo eutieḷ teeḷ jikoor ko an ilo jikuuḷ. Ej likūt e kōjak, ebwe, ekarbōb, im kalimomo. Ak aolep iien, ebar wōr juon eo eḷapḷōk an kōjaklep, karbabḷōk, etōrjabjabḷōk, ak kalimomoḷōk.

Ejjaḿin kar pād ilo nōmḡa juon ilo jabdewōt men, im menin ekar jab maroḿ kijenmeje. Mour en kar jab āindein!

Jet iien ej kadiwōjḷōk ḿan ro jet, im āinwōt bwe aolep iien epōjak kadede in inepata kōn juon men ak ippān juon armej.

Aaet emḡool, menin ekar jab kōmḡan menin an armej kōḡaan e ak buḿbuḿ. Jet iien ej kij dekāin ḿiin, nukwij adiin pein, im ḷōmḡak, “Mour in eḷap an ālikinjepjep!”

Innām kōrā eo kein kajilu. Ejjab āinwōt kōrā eo ebūromḡoḷ im illu, liin eaar—jokane, **mōḡōḡō** Im ekar jab kōnke ekar māletletḷōk ak deeoḷōk ak kapeel jän kōrā ro jein. Jaab, armej jet iien rej kōjekdḡone ak dike barāinwōt. Jet iien rej kōmḡan kōjak kake kōn nuknuk ko ej kōḡaki ak men ko ej ba. Jet iien rej ba men ko rejjab emḡan kake. Ak

ekar jab kōtḷōk an men kein aolep kainepataiki.

Kōrā in emḡan al ippān. Ekar jab emḡan ainikien, im armej rej kajjirere kake, ak menin ekar jab kabōjrake. Enaaj kar ba, “Iban kōtḷōk an armej ro jet im meḷeḷe ko aer kabōjrak aō all!”

Lukkuun mool eo bwe ej wōnḡaanḷōk im al ekōmḡan an lio jein kein kajuon būromḡoḷ im lio jein kein karuo illu.

Elōḿ iio rekar mōotḷōk, im kajjo jemjati rein rekar tōpar jemḷōkin iien mour ko aer ion laḷ in.

Jemjati eo kein kajuon, eo ekar loe im bar loe bwe ejjelok ellotaan ko ilo mour in, wōnḡaanḷōk wōt im mej ilo an **būromḡoḷ**

Jemjati eo kein karuo, eo aolep raan ej loe juon men ekāal im dike, ekar mej ilo an **illu**.

Im jemjati eo kein kajilu, eo ekar joḷōk mour eo an al kaki al ko an kōn aolepān an maroḿ im juon ettōndikdik iturin mejān, ekar mej ilo an **mōḡōḡō**

Aaet, mour ejjaḿin kar lukkuun pidodo, im armej rejjaḿin kar ḷamḡaan im ukoktak āinwōt jemjati rein jilu ilo bwebwenato in. Ak bōlen kain waanjoḿak ko reḷḷap remaroḿ katakin kōj juon men kake kōj. Ḽe kwōj āinwōt elōḿ iaad, komaroḿ kile jimetanūḿ ilo juon, ruo ak bōlen ilo aolep jemjati rein jilu. Jen kanooj kalimjek kajjojo iaer.

Eo Kōkkure

Jemjati eo kein kajuon ekar loe e make āinwōt juon eo kar kōkkure—āinwōt juon eo kipele ḿan kōmḡane.¹ Āinwōt juon men ej itok ālikin bar juon men ejjab bōjrak an waḷōk ḿane me ekōmḡan an nana an mour. Kōn loḷōkjen ḿan mour, jemjati in

ekar leļok ioon ro jet kajoor ioon wāween an eņjaake im maķūtkūt. Ñe jej kōmmanē menin, jej maķūtkūt kōn jadewōt kūtwōn lōmnaķ—im ilo rainin epād social media, meļeļe kein remaroņ lukkuun buņbuņ im kajoor aer dābdep.

Kōrā ro rejitōn bōro, etke komjij aikuj wijleļok mōņōņō eo ami nān bar juon, ak juon kurub in bar jet, eo ejjab lukkuun kea kōn komj ak ami mōņōņō?

Ñe kwōj loe eok make ilo amj inepata kōn ta eo ro jet rej ba kōn eok, imaroņ ke kwaļok waj men in: keememej wōn kwe. Keememej bwe kwe kwōj jān mōn irooj eo ilo aelōn in kiiñ eo an Anij, nejin ro Jinōm im jemōm ilaņ, ro rej irooj in aolepān laņ im laļ.

Ewōr ippamj jetōb in DNA an Anij. Ewōr ippamj menin letok ko rāinjuon me rekar ijino ilo kar jebōn kōmman- maņ eo amj im bwe ekar ejaak ilo tōre eo eaitok ilo mour eo amj mōk- ta. Kwoj juon ajri nejin eo eļap an tiriamō im ejjeļok jemļokin Jemād ilo Laņ, Irooj in karuwainene, Eo ekar kōmmanmaņ laņ im laļ, kajedeede iju ko rej eroolol ipeļaakin mejatoto eo ekilep, im ej likūt būlānōt ko ilo iaļ in ito itak eo aer.

Komjij pād ilo Pein.

Pā ko relukkuun emman.

Pā ko eļap iakwe ie.

Pā ko eļap aer kea.

Im ejjeļok juon men jabdewōt emaroņ ba kōn eok emaroņ ukōt menin. Naan kein ejjeļok tokjāer keidi nān ta eo Anij ekar ba kōn eok.

Komjij ajri ro Nejin raorōk.

Ej iakwe komj.

Mekarta kwōj wōtļok, mekarta kwōj oktakļok jān E, Anij ej iakwe eok. Eļāņne kwōj eņjake amj jōbwā- bwe, jojoļāār, ak meļokļok—jab mijak. Shephard eo Emman enaaj kappukot eok. Enaaj kotak eok ioon Aeran. Im Enaaj bōk eok nān kapijuknen.²

Kōrā ro aō jitōn bōro, jouj kōm- maņ bwe mool kein rekwojarjar ren kanooj tōļoņe būruwōmī. Im komj naaj loe bwe elōn un ko bwe komj in jab būromōj, bwe ewōr ippāmī

mejān kajjik eo ejjeļok jemļokin nān kakūrmoool.

Eo ejitōn bōro Rilomōoren laļ ekar wijlepe mour eo An bwe komj in maroņ kālet nān kōmman bwe mejān kajjik in en juon men eo emool. Emōj ami bōk ioomi Etan; komjij rikaļoor ro An. Im kōn E, komj maroņ kanuknuk komj make kōn nuknuk ko an aibo- ojoj indeeo.

Rikōjdat Eo

Jemjati eo kein karuo ekar illu ippān laļ in. Āinwōt leddik eo jein ebūromōj, ekar eņjake bwe jorrāān ko ilo mour eo an rōkar waļok jān bar juon. Ekar űaruwōn baamle eo an, ro mōttan, bōjoj eo im rijerbal ro an, būlijmāāņ, ro riturin, ritōl ro an Kabuņ, ukoktak in an tōrejab, kōļlab- ļab, im lukkuun jerata nana. Im kar tariņaeik aolepāer.

Ekar jab lōmnaķ bwe e ekar āin- wōt juon armej elāj. Oktak eo, ekar eņjake bwe ekar wōt jojomare kake e make. Aolep armej ro jet, ilo tōmak eo an, kar imwe er kōn arōk, jab aorōk, im matōrtōr. Liin, bar ilo juon wāween, ekar imwe kōn kōņaan ko remman—jimwe, mool, im iakwe.

Ilo mool, jemjati eo ekar illulu ilo wāween an lōmnaķ ej aolep juon wōt kain. Menin kar jeļā kake ilo juon ekkatak me ekar etale apiloñ- loñ ko kōtaan kurub ko rej jumae doon. Ejja mōttan wōt ekkatak in, rūkkatak ro rekar etal lōmnaķ ko an Ripalestinian ro im Riisrael ro ilo Middle East, im Ripublican ro im Ridemocrat ro ilo United States. Rōkar loe bwe “kajjojo kurub ko rōkar eņjake kūrub eo aer make ke [ekar] imwe kōn iakwe eļapļok jān dike, ak ke armej rōkar kajitikin etke kūrub eo ej jumae er [ekar] kobaļok ilo appeloñloñ in, [er] rōkar jitōn- ļok dike āinwōt [kūrub eo] juon ej uwaak in kōketak.”³

Ilo juon wāween, kajjojo kūrub ekar lōmnaķ kōn er make āinwōt “armej ro remman”—jejet, jouj, im mool. Ilo keidi, rōkar loe rijumae eo aer āinwōt “armej ro renana”—rejjab karoņ, rejjab mool, aet nana.

Ilo iio eo ikar ļotak, laļ in ekar rūmļok ilowaan juon tariņae enana me ekar kōmman jaņ im nīi laļlaļ im kōmman eļap būromōj nān laļ. Tariņae in ekar jarjar jān laļ eo aō make—jān juon kurub in armej ro rekar kalikkaar jet bar kūrub in armej āinwōt armej nana im rej rōjaņ armej bwe ren dike er.

Rōkar kiil lōniin ro rōkar dike er. Rōkar kajook im kattimomon er. Rōkar likūt er ro rinana—joņan rejjab armej. Ñe kwoj jab kautiej juon kūrub in armej, kwōj āinwōt kwaļok naan in kamool im maķūtkūt ko renana űae er.

Ij kajiboluul bōra ñe ij lōmnaķ kake ta eo ekar waļok ilo 20th-epepen Germany.

Ñe juon ej jumae ak jab errā ippād, ej kōmman bwe jen lōmnaķ bwe ewōr juon men ebōd ippāer. Im jān ijin ej juon buñtōn edik nān kobaik- tok ikdeleel ko renana nān naan ko aer im maķūtkūt ko.

Aaet, jej aikuj iien otemjej jutak kōn ta eo ejimwe, im ewōr iien jej aikuj kotak ainikied kōn un eo. Ijoke, ñe jenej kōmmanē ilo illu ak dike ilo būruwōd—ñe jenaaj kadiwōjļok nān kōmetak ro jet, kajook er, ak kaikōn er—kajjeoñ ko rej bwe jejjab kōm- maņi ilo jimwe.

Ta eo Rilomōor eo ekar katakin?

“A lo Ij ba nān komj, komj in iakwe ro rikōjdate komj, jouj nān ro rej kanejne e komj, im jar kōn ro rej iuk- kure kake komj im matōrtōre komj;

“Bwe komj in maroņ erom ro nejin Jemāmi eo ej pād ilaņ.”⁴

Eñin ej wāween eo an Rilomōor. Eñin ej buñtōn eo kein kajuon nān rube nana ko me rej kōmman eļap kōj- dat, dike, jepel, im kōmmetak ilo laļ in.

“Aaet,” komaroņ ba, “Inaaj mōņō- űō in iakwe rikōjdat ro aō—eļāņne renaaj mōņōņō in kōmmanē ejja wāween in wōt.

Ak ejjab lukkuun wōr tokjān, ej ke? Jej bōk eddo in lomōor eo ad make, im ejjab bwe—eļāņne jabde- wōt—nān kōmmanē ilo wāween eo ro jet rej kōmmanē nān kōj. Jej kōjat- dikdik bwe renaaj meļeļe im jouj im

ukōt tok, ak ad iakwe ñan *er* ejeno-
lōk jān eñjake ko aer ñan *kōj*.

Bōlen kijejeto eo ad ñan iakwe ro
ad rikōjdat enaaj kapidodoiklōk būru-
weer im kareel er ñan emṃan. Bōlen
ejjāmin naaj. Ak menin ejjab ukōt
kallimur eo ad ñan loor Jisōs Kraist.

Kōn menin, āinwōt ro uwaan
Kabuñ eo an Jisōs Kraist, jenaaj iakwe
ro ad rikōjdat.

Jenaaj anjo ioon illu ak kōjdat.

Jenaaj kobraak būruwōd kōn iakwe
ñan aolep ajri ro nejin Anij.

Jenaaj pukōtōk ro jet im kōjeraam-
ṃan er im katakin er—meñe ro rema-
roñ “kōjdate [kōj] im matōrtōr [kōj].”⁵

Eo Mantin Rikaaloor

Jemjati eo kein kajilu ej bōk mantin
rikaloor an Jisōs Kraist. Ekar kōmṃane
juon men eo emaroñ lukkuun pen
ñan kōmṃane: ekar lōke Anij meñe
ilo iien jelmāe kōmṃan ko renana im
pen. Mekarta ekar kōjparok an tōmak
im kōjatdikdik, meñe kajirere im kōna-
na rej jeepoļe. Ekar mōñōñō an mour,
ejjab kōnke jekjek ko ippān rōkar
lañlōñ ak kōnke *liin* eaar lañlōñ.

Ejjeļok iaad ej tōprak iaļen mour
eo an ilo an ejjeļok jumāe. Kōn elōñ
kapo ko rej kajjeoñ kūnōrōļok kōj,
ewi wāween ad dāpij jibadbad eo
ad ioon lemōñōñō eo eaiboojoj kar
kallimur kake ñan ro rittōmak?

Ij tōmak uwaak eo maroñ loe ilo
juon ettōñak an juon rikanaan taujin
iiō ko remootōk. Etan rikanaan eo
ej Liai, im ettōñak eo ekar jeje ilo
Bok in Mormon eo eaiboojoj im
kabwilōñlōñ.

Ilo ettōñak eo an, Liai ekar loe juon
melaaj eļap, im ilo meļaa in ekar juon
wōjke ekabwilōñlōñ, ekar aiboojoj
ilōñin jabdewōt men. Ekar barāin-
wōt loe juon kūrūb in armej rej etal
jibadōkōk wōjke in. Rōkar kōñaan
nemak leen wōjke in eaiboojoj. Rōkar
eñjake im lōke bwe enaaj leļok ñan er
mōñōñō eo eļap im aenōmṃan.

Ewōr juon iaļ eaidik ej tōļok ñan
wōjke eo, im itōrerein ekar wōr juon
aen in dāpdeb me ekar jipañ er pād
wōt ilo iaļ eo. Ak ekar barāinwōt wōr
juon maroklep eo me ekar kōtab

mejāer jimōr jān iaļ eo im wōjke
eo. Im bōlen eļap kauwōtata ekar
itok jān juon ainikien ettōñ eļaa in
kajjirere ej itok jān juon jarlepju eļap
im emṃ juon kilelep epaak. Kanooj
kailbōkbōk, kajirere eo ekar kareel
jet iaan armej ro rōkar tōpar wōjke
eo im kar mōñā jān leen wōjke eo
eaiboojoj im jino kar eñjake aer jook
im jōbwābwe.⁶

Bōlen rōkar jino pere bwe wōjke
eo ekar lukkuun aiboojoj āinwōt aer
kar loṃñak e. Bōlen rōkar jino kajji-
tōk mool eo kōn ta eo rōkar eñjake.

Bōlen rōkar loṃñak bwe ñe renaaj
oktak jān wōjke eo, mour enaaj pido-
doļok. Bōlen armej reban bar kakku-
re ak kajirere kake er.

Im ilo mool, armej ro rekar ettōñ
kake er āinwōt armej ro rōkar mōñō-
ñō im emṃan aer pād. Kōn menin
bōlen eļaññe rej emṃakūt jān wōjke
eo, renaaj ruwainene ñan jarlepju eo
ilowaan mweo eļap peļaa in im naaj
nebar er kōn aer kūle, māletlet, im
ekkeke.

Pād wōt ilo laļ eo

Ro jitōn bōro kōrā, ro jitōn bōro
jera, eļaññe komij lo an pen ami dāp-
dep ilo aen in dāpdep eo im etetal
dim ñan loṃñok; eļaññe rikajirere im
kakkure an ro jet ro rekōmṃan ami
mōjñō; eļaññe komij inepata kōn kaj-
jitōk ko rejañin uwaak ak katak ko
kwōj jab meļeļe; eļaññe komij būro-
mōj kōnke inepata ko, ij rōjañ komj
ñan keememej ettōñak eo an Liai.

Pād wōt ilo Iaļ eo!

Jab kōtōk aen in dāpdep eo—
naan eo an Anij!

Im ñe jabdewōt ej kajjeoñ kōm-
ṃan ami jook ñan bōk mōttan iakwe
eo an Anij, meļokōk er.

Jab meļokōk komij ajri ro nejin
Anij; kōjeraamṃan ko reļap rej kōt-
tar; eļaññe komaroñ ekkatak kōmṃan
Ankilaan, komj naaj mour Ippān
bar juon alen!⁷

Kallimur ko kōn nōbar im errā
jān laļ in rejjab jejet, rejjab mool, im
rejjab kaju buruwōd. Kallimur ko an
Anij repen, mool, im lañlōñ—kiiō im
ñan indeeo.

Ij kūr ñan komj ñan loṃñak kōn
kabuñ im tōmak jān juon jibadbad
eutieļok. Ejjeļok juon men jej bōk ilo
mweo eļap peļaa in maroñ keidi ñan
leen ko an mour kōn gospel eo an
Jisōs Kraist.

Emool, “mej ear jab loi, im lojiliñi
ear jab roñ, im re jañin deļoñ ilo
buruōn armej, men ko jabdewōt Anij
ear kōpoji ñan ro rej iakwe E.”⁸

Ikar katakin ippa make bwe iaļin
loṃñok ilo gospel eo an Jisōs Kraist ej
iaļ eo ñan lañlōñ. Ej iaļ eo ñan jokne
im aenōmṃan. Ej iaļ eo ñan mool.

Ij kaṃool bwe jān menin letok eo
im kajoor eo an Jetōb Kwojarjar, kom-
aroñ ekkatak menin ñan komj make.

Ilo tōre in, eļaññe iaļ in ej pen ñan
komj, ij kōjatdikdik bwe komj naaj lo
jikin kone im kajoor ilo doulul ko
remṃan an Kabuñ in: Būraimere,
Doulul eo an Jiroñ ro, im Doulul eo
an Kōrā ro. Rej āinwōt jikin kakkije
ko ilo iaļ in, ijo me komaroñ kōkāal
lōke im tōmak eo amṃ ñan iaļ eo ej
itok wōt. Rej juon imōn kone, ijo me
komaroñ eñjake ke kwōj mōttan wōt
im maroñ bōk rōjañ jān kōrā ro jeimi
im jatimi im rikaaloor ro mōttami.

Men ko komj kar maroñ ekkatak
ilo Būraimere rej kōpooj eok ñan
mool ko jet kwōj katak āinwōt juon
jiron. Iaļ in loṃñok eo kwōj etetal ie
ilo kilaaj ko an Doulul eo an Jiroñ ro
rej tōļok ñan kōkkaajriri im jemdoon
an Doulul eo an Kōrā ro. Kōn kajjojo
buñtōn ilo iaļ in, emōj lewaj ñan komj
elōñok men ko remṃan ñan ami
kwaļok ami iakwe ñan ro jet kōn
kilaan tōmak, tiriamo, iakwe emool,
wānōk, im jermal in jipañ.

Kālet iaļ in loṃñok in enaaj tōl loṃ
komj ñan mōñōñō eo jañin kar roñ
kake im kūrmoool eo an mour kwojar-
jar eo ami.

Ejjāmin naaj pidodo. Enaaj aikuj
ijo emṃantata komj maroñe—aolepān
jeļāļokjen eo amṃ, amṃ kōppeļaa,
tōmak, mool, kajoor, kijejeto, im
iakwe. Ak juon raan komj naaj reilikōk
ñan kijejeto ko ami, im o, ewi joñan
ami kaṃoolol bwe maroñ kajoor wōt,
bwe komj kar tōmak im bwe komj kar
jab emṃakūt jān iaļ eo.

Wōnmaanlōk Wōt

Emaroñ lōñ men ko kōn mour in me rej jab pād ilo kajoor ko ami. Ak ilo jemlōkin, wōr am kajoor ñan kālet jimor mejān kajjik eo im elōñ iaan eñjake ko ilo iaļ in. Ejjab ļap joñan maroñ ko ami bōtaab kālet ko ami renaaj kōmman oktak ilo mour in.⁹

Komjij jab maroñ kōtļok bwe jōkjōk eo ren kabūromōj komj.

Komjij jab maroñ kōtļok jōkjōk ko ami ren kalluik komj.

Komj maroñ lañlōñ bwe komjij juon leddik nejin Anij. Komj maroñ loe lañlōñ im mōñōñō ilo tiriamō eo an Anij im ilo iakwe eo an Jisōs Kraist.

Komj maroñ mōñōñō.

Ij rōjañ komj ñan kobrak būruwōm kōn kammooolol kōn m̄weiuk ko reļļap im emman eo an Anij ejjab likjab. Kōrā

rein jeiū im jatū, komj maroñ kōmmane menin! Ij jar kōn aolepān aō jetōb bwe komj naaj kōmmani kālet ko ñan wōnmaanlōk ñan wōjke in mour eo. Ij jar bwe komj naaj kālet ñan kotak aini-kiemi im kōmman bwe mour ko ami ren mōñōñō im aiboojoj, lañlōñ ilo ta iakwe eo an Anij, ilo kabwilōñlōñ ko an Kabuñ in An, im gospel eo an Jisōs Kraist emaroñ bōktok ñan laļ in.

Al eo an lōmōor emool emaroñ jab jejjet ainikien ak aet ebwe ainikien ñan ro jet. Jān kar jinoin mour, menin ekar āindein wōt.

Ak ñan Jemādwōj Ilañ im ñan ro rej iakwe im kautiej E, ej wōt juon al emman im aiboojoj—al eo eļap an emman im erreō an pinmuur in iakwe im jermal in jipañ ñan Anij im ro riturin.¹⁰

Ij likūt aō kōjeraamman āinwōt juon Rijjilōk an Irooj bwe komj naaj lo kajoor eo im rōjañ ñan eddōkļok āinwōt ledik ro nejin Anij emōñōñō ilo ami etetal kajjojo raan ilon iaļ in eaiboojoj an lōmōor. Ilo āt eo ekwojarjar etan Jisōs Kraist, amen.

KAKEEMEMEJ KO

1. Lale 2 Nipai 2:14, 26
2. Lale Luk 15:4–6.
3. Boston College, “Study Finds Intractable Conflicts Stem from Misunderstanding of Motivation,” *ScienceDaily*, Nov. 4, 2014, sciencedaily.com.
4. Matu 5:44–45.
5. Matu 5:44.
6. Lale 1 Nipai 8.
7. Lale “Ŋa Nejin Anij,” *Al in Ajri*, 2–3.
8. 1 Korint 2:9.
9. Lale “The Most Inspirational Book Quotes of All Time,” pegasuspublishers.com/blog.
10. Lale Alma 5:26.